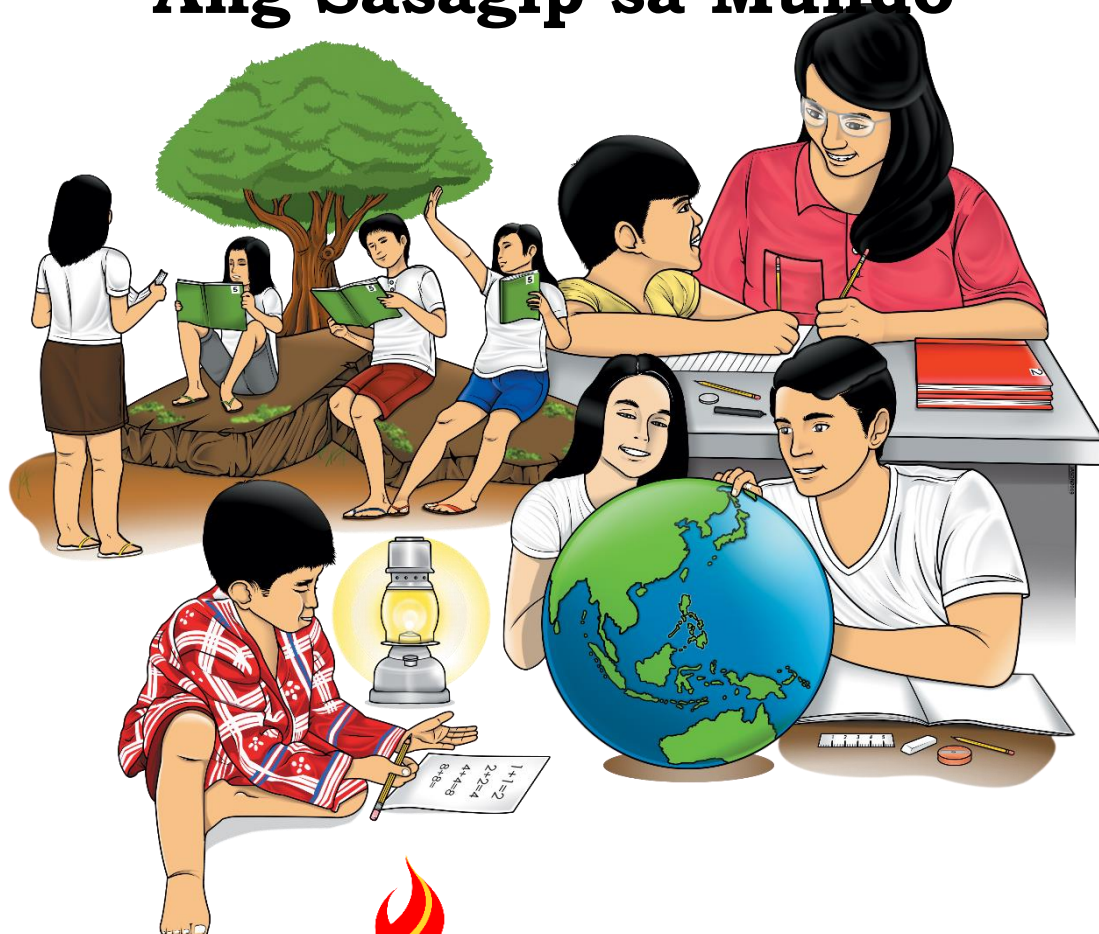

9

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan – Modyul 7:
Tulong Mo, Tulong Ko:
Ang Sasagip sa Mundo

**Edukasyon sa Pagpapakatao – Ikasiyam na Baitang
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 7: Tulong Mo, Tulong Ko: Ang Sasagip sa Mundo
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand name*, tatak o *trademark*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Carlos G. Magdula Jr.

Editor: Althea Chloe S. Gabunilas, Filma B. Catalan, Orlyn E. Santos

Tagasuri: Monalisa M. Babiera, Charie S. Bato, Rose Marie E. Diocares

Tagaguhit:

Tagalapat: Gemma Malicay

Tagapamahala: Isabelita M. Borres

Eugenio B. Penales

Sonia D. Gonzales

Jeanelyn A. Aleman

Evelyn F. Importante

Rose Marie E. Diocares

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region IX

Office Address: Regional Center, Balintawak, Pagadian City

E-mail Address: region9@deped.gov.ph

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan – Modyul 7:

Tulong Mo, Tulong Ko:

Ang Sasagip sa Mundo

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Ang modyul na ito ay dinesenyo at sinulat para sa iyo. Narito ito upang tulungan kang maging bihasa sa Lipunang Pampolitikal, Prinsipyo ng Subsidiarity at Prinsipyo ng Pagkakaisa upang makapagtaya o makapanghusga kung ang Prinsipyo ng Subsidiarity at Prinsipyo ng Pagkakaisa ay umiiral o nilalabag sa pamilya, paaralan, pamayanan, lipunan at bansa.

Sa modyul na ito, inaasahang malilinang sa iyo ang mga sumusunod na kaalaman, kakayahan, at pag-unawa:

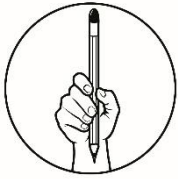
2.1 Naipaliliwanag ang:

- a. dahilan kung bakit may lipunang pampolitika
- b. Prinsipyo ng Subsidiarity
- c. Prinsipyo ng Pagkakaisa

2.2 Natataya ang pag-iral o kawalan sa pamilya, paaralan, baranggay, pamayanan o lipunan/bansa ng:

- a. Prinsipyo ng Subsidiarity
- b. Prinsipyo ng Pagkakaisa

Nakahanda ka na bang lalong maunawaan kung paano makakamit ng lipunan ang kabutihang panlahat? Nakahanda ka na bang malaman kung ano ang bahaging iyong nararapat na gampanan? Simulan na natin, ngayon na!

Subukin

Panuto: Basahin at suriing mabuti ang bawat aytem/tanong. Isulat ang titik ng pinakawastong sagot sa iyong kwaderno o sagutang papel.

1. Ang sumusunod ay ang nagpapakita ng Prinsipyo ng Pagkakaisa, **MALIBAN** sa:
A. pagkakaroon ng kaalitan C. sama-samang pagtakbo para sa kalikasan
B. bayanihan at kapit-bahayan D. pagkakaroon ng panahon sa pagpupulong
2. Sino ang may tungkulin na pangalagaan ang nabubuong kasaysayan at kinabukasan ng mamamayan?
A. batas C. kabataan
B. mamamayan D. pinuno
3. Aling pagkilos ang nagpapakita ng mahusay na daloy ng pamamahala sa isang lipunan?
A. mula sa mamamayan patungo sa namumuno
B. mula sa namumuno patungo sa mamamayan
C. sabay ang pagkilos ng namumuno at mamamayan
D. pagkilos para lamang sa mga namumuno sa bayan
4. Saan maaaring ihambing ang isang pamayanan?
A. Pamilya C. organisasyon
B. barkadahan D. magkasintahan
5. Ano ang pinagbabatayan upang maging isang pinuno ang isang indibidwal?
A. personal na katangiang pinagtitiwalaan ng pamayanan
B. kakayahang gumawa ng batas
C. angking talino at kakayahan
D. pagkapanalo sa halalan
6. Ano ang tawag sa proseso ng paghahanap sa kabutihang panlahat at pagsasaayos ng sarili at ng pamayanan upang higit na matupad ang layuning ito?
A. lipunang politikal C. komunidad
B. pamayanan D. pamilya
7. Alin ang kinikilala na tunay na “boss” sa isang lipunang pampolitika?
A. mamamayan C. pinuno ng simbahan
B. pangulo D. kabutihang panlahat
8. Sino ang isang halimbawa ng may puso para sa lipunan dahil sa adbokasiya niya ng pagkilala sa tao lagpas sa kulay ng balat?
A. Ninoy Aquino C. Malala Yuosafzai
B. Martin Luther King D. Nelson Mandela
9. Ano ang tawag sa nabuong gawi, tradisyon, mga nakasanayan, mga pamamaraan ng pagpapasiya, at mga hangarin na pinagbabahaginan sa paglipas ng panahon ng isang pamayanan?
A. politika C. pamayanan
B. kultura D. panlipunan
10. Alin ang **HINDI** halimbawa ng Prinsipyo ng Subsidiarity?
A. pagsisingil ng buwis
B. pagbibigay daan sa *Public Bidding*
C. pagsasapribado ng mga gasolinahan
D. pagkakaloob ng lupang matitirikan para sa pabahay

Aralin

1

Tulong Mo, Tulong Ko: Ang Sasagip sa Mundo

Narinig mo na ba ang kasabihang, “*Ang tanging kailangan upang magtagumpay ang kasamaan ay ang hindi pagkilos ng mga mabubuting tao.*” (“*All that is necessary for the triumph of evil is that good men do nothing.*”-Edmund Burke)? Kung minsan, hindi naman sinasadya ng mga tao na wala silang gawin. Kung minsan, hindi lamang nila alam kung ano ang papel nila at kung paano sila makatutulong. Kung minsan, akala nila ay may iba nang gagawa. Sa takot na makagulo pa, lumalayo na lamang sila sa eksena.

Sa modyul na ito ay inaasahang masasagot ang mahalagang tanong na:

Paano matutugunan o makakamit ng tao ang kaniyang pangangailangang pangkabuhayan, pangkultura at pangkapayapaan? Bakit mahalaga ang pagiral ng Prinsipyo ng Subsidiarity at Prinsipyo ng Pagkakaisa?

Balikan

Panuto: Gawin ang mga sumusunod.

1. Mayroong labinlimang salita o parirala na nasa kahon sa ibaba. Pumili ng lima at ipaliwanag ang mga ito. Ibatay ang paliwanag sa iyong sariling karanasan. Isulat sa *journal* ang iyong paliwanag.

lakas	karapatan	pantay na proteksyon	tungkulin
bansa	kalayaan	paggawa ng desisyon	estado
katarungan	sistemang legal	serbisyong publiko	pagsasabat
pagsasabatas	pagkamamayan	resolusyon ng hidwaan	konstitusyon

2. Sagutin ang mga sumusunod na tanong. Isulat pa rin sa iyong *journal*.
 - a. Saan maiuugnay ang mga salitang nasa kahon?
 - b. Nagkaroon ka na ba ng karanasan tungkol sa mga konseptong ito? Sa paanong paraan?
 - c. Ano ang mga salitang hindi pamilyar para sa iyo?

MGA PAMANTAYAN SA ISAHANG GAWAIN

Nilalaman – 10 puntos
Organisasyon – 10 puntos
Presentasyon – 5 puntos
Kabuuan – 25 puntos

Tuklasin

Lipunang olitikal, Prinsipyo ng Subsidiarity at Prinsipyo ng Pagkakaisa (Solidarity)

Isa sa pinakamasayang bahagi ng buhay-high school ang paghahanap ng mga matatalik na kaibigan. Mahirap manimbang sa simula subalit kapag naging kaibigan mo na, tuloy-tuloy na ang ligaya. Sila ang kasamang sumusubok ng maraming karanasan. Sila ang kabiruan at kaasaran. Sila ang kakuwentuhan sa maraming mga seryoso at malalim na kaisipan. Sila ang kasamang pumalaot sa higit pang dakilang tunguhin sa buhay.

Natanong mo na ba kung paano nagsimula ang inyong barkada? Paano kayo naging magkakaibigan? Bakit sila ang naging matatalik mong mga kaibigan?

Sa isang mahiwagang paraan, nagsasama-sama ang mga magkakatulad. Maaaring magkakatulad ng interes, ng hilig, o ng mga pangarap. Maaaring magkakatulad ng pananampalataya o ng pilosopiya sa buhay. Sino pa nga ba ang magsasama-sama kundi ang magkakarpareho hangarin sa buhay.

Napalalalim ng isang pinagdadaan ang pagsasama. Ang parehong karanasan ang naging dahilan ng pagkakakilala at pag-uugnayan. Ganyan nabubuo ang barkada. Magkakarpareho at magkakaiba rin. Umuusad at lumalalim ang pagkakaibigan sa paglipas ng panahon dahil sa mas marami pang pagkukwentuhan at sama-samang pagdanas.

Isang malaking barkada

Hawig sa barkadahan ang isang pamayanan. Pinagsama-sama sila, una na, ng kanilang kinatatayuang lugar. Halimbawa, Barangay Katapatan! Doon sila nakatira at doo'y sama-sama silang bumubuo ng mga sistema kung paano haharapin ang mga hamon sa buhay. May mga kuwento silang pinagdadaanan. May kuwento silang binubuo. Ang *valedictorian* na anak ni Aling Norma, tagumpay ng buong kapitbahayan. Ang aksidente ni Manuel sa *motor* ay lubhang ipinag-alala ng buong baranggay. Ang pagliligawan nina Eric at Jenny, ikinakilig ng lahat. Ang problema sa patubig ang laman ng usapan sa barberya at palengke.

Kultura ang tawag sa mga nabuong gawi ng pamayanan.

Ang kwentong nilikha nila at ang mga pagkilos upang ingatan at paunlarin ang kanilang pamayanan ay kilos ng pagbuo ng kultura. Kultura ang tawag sa mga nabuong gawi ng pamayanan. Ito ang mga tradisyon, nakasanayan, mga pamamaraan ng pagpapasya, at mga hangarin na kanilang mag-bahaginan sa paglipas ng panahon. Iniukit ang mga ito sa mga awit, sining, at ritwal upang huwag makalimutan. Gabay ang mga tradisyong ito sa mga hamon sa kinabukasan.

Lipunang Pampolitika

Habang lumalaki ang mga grupo, nagiging mas mahirap na pakinggan ang lahat at panatilihin ang dating nakukuha lamang sa bigayan at pasensiyahan. Kung ang magkakabarkada ay nagkakaunawaan na sa kindatan at ang magkakapit-bahay sa pakiramdaman at delikadesa, sa isang lipunan, nangangailangan na ng isang mas malinaw na sistema ng pagpapasya at pagpapatakbo. Sa dami ng interes na kailangang pansinin at pakinggan, sa dami ng nagkakaiba-ibang pananaw, sa laki ng lugar na nasasakop, mas masalimuot na ang sitwasyon. Hindi na lamang iisang kultura ang mayroon, marami pang nagkakaiba-iba at nagbabanggaang kultura ang umiiral na pare-parehong nagnanasa ng pagyabong. Ito ang kinakaharap ng lipunan: paano siya makagagawa at magiging produktibo sa harap ng maraming mga kulturang ito? Paano magiging isa pa rin ang direksyon ng bayan sa dami ng mga tinig at lugar na gustong tunguhan ng mga tao?

Sa barkada at pamayanan, basta sumusunod ang mga kasapi sa mga tumatayong lider kahit sa una'y ayaw naman talaga. Bakit? Mayroong nakikita sa kanilang pag-aalab ng kalooban. May matatayog silang pangarap na nakikita nilang maaaring maabot sa pakikipagtulungan sa iba. May talas sila ng paningin upang makita ang potensiyal ng grupo o pamayanan. Malay sila sa layuning komyunal. Mulat sila sa mga katutubong yaman ng grupo at ang mga potensyal sa pag-unlad nila nang sama-sama. May husay sila sa pagsasalita upang ipahayag ang kanilang nakikita at may kakayahan silang pag-alabin din ang damdamin ng kanilang mga kasama tungo sa isang hangarin. Hindi lahat ng tao ay ganyan. At ang mga ganyan, ang mga Tonio at Aling Cora, ang natural na nagiging pinuno ng lipunan.

Ito ang kinakaharap ng lipunan ang makagawa at maging produktibo sa harap ng maraming mga kulturang ito. Maging isa pa rin ang direksyon ng bayan sa dami ng mga tinig at lugar na gustong tunguhan ng mga tao.

Tayo

Isang pagpapabaya ang isipin na ang mga gawain nina Tonio at Aling Cora na lamang ang dapat magpatakbo ng lipunan, na ilagak na lamang sa kanilang mga kamay ang kasalukuyan at kinabukasan nating lahat dahil sa pagtitiwalang magaling sila. Ang lipunan ay hindi pinapatakbo ng iilan. Kailangan pa ring makilahok ng taumbayan, gawin ang kayang gawin ng bawat isa, at ibahagi ang bunga ng paggawa sa bayan. Maaaring mahusay na pinuno si Tonio, ngunit kailangan niya ng katuwang upang maisagawa ang malalaki niyang proyekto. Ang totoo, hindi naman talaga sa kaniya ang proyektong kaniyang pinasisimulan. Ang mga ito ay proyekto ng kaniyang mga kasamahan na nagkataong siya lamang ang nakapagpaliwanag at nanguna sa paggawa. Ang proyekto ng pinuno ay hindi proyektong para sa kanyang sarili. Ito ay proyekto ng at para sa kaniyang pinamumunuan.

Kaya't hindi mula sa "itaas" patungo sa "baba" ang prinsipyo ng mahusay na pamamahala. Kailangan ang pakikipagtalaban ng nasa "itaas" sa mga nasa "ibaba." Ang gagawin ng pinuno ay ang gusto ng mga pinamumunuan at ang pinamumunuan naman ay susumunod din sa giya ng kanilang pinuno. Gabay sa ugnayang ito ang Prinsipyo ng Subsidiarity at Pagkakaisa (Solidarity) na pangunahing kondisyon upang maging maayos ang lipunan. Sa Prinsipyo ng Subsidiarity, tutulungan ng pamahalaan ang mga mamamayan na magawa nila ang makapagpapaunlad sa kanila. Sisiguraduhin nito na walang hahadlang sa kalayaan ng mga mamamayan mula sa mga pinuno sa pamamagitan ng pag-aambag sa estado ng kanilang buwis, lakas at talino. Hindi panghihimasukan ng mga lider ng pamahalaan kung paano mapauunlad ng mga mamamayan ang kanilang sarili.

Sa Prinsipyo ng Pagkakaisa, tungkulin ng mga mamamayan ang magtulungan at ng pamahalaan ang magtayo ng mga akmaang estruktura upang makapagtulungan ang mga mamamayan. Mailalagay sa ganitong balangkas ang Prinsipyo ng Pagkakaisa: "May kailangan kang gawing hindi mo kayang gawing mag-isa, tungkulin ko ngayong tulungan ka sa abot ng makakaya ko. Ako naman ay may kailangang gawin nang mag-isa, tungkulin mo ngayon na tulungan ako sa abot ng makakaya mo". Tungkulin nating magtulungan tungo sa pag-unlad ng ating lipunan.

Kapwa-Pananagutan

Ang lipunang pampolitika ay isang ugnayang nakaangkla sa pananagutan-ang pananagutan ng pinuno na pangalagaan ang nabubuong kasaysayan ng pamayanan. Iginagawad sa kanila ng buong pamayanan ang tiwala na pangunahan ang grupo—ang pangunguna sa pupuntahan, ang paglingap sa pangangailangan ng bawat kasapi, ang pangangasiwa sa pagsasama ng grupo. Kasama nito ang pananagutan ng mga kasapi sa lipunan na maging mabuting kasapi sa lipunan. Kung hindi tutuparin ng mga kasapi ang kanilang papel, kung hindi sila makikisali sa pag-iisip at pagpapasya, kung hindi sila makikilahok sa mga komyunal na gawain, kung hindi sila magiging maigi sa kanilang mga paghahanap-buhay, hindi rin tatakbo ang pamahalaan at lipunan.

Ang pag-unlad ng isang lipunan ay hindi gawa ng pinuno. Gawa ito ng pag-aambag ng talino at lakas ng mga kasapi sa kabuuang pagsisikap ng lipunan

Dagdag na Komplikasyon

Marahil may magtatanong kung bakit pa siya makikilahok kung sa huli't huli ay ang mayorya naman ang masusunod. Sasabihin niya, "*Hindi rin naman mahalagang magsalita pa. Nag-iisa lang naman ako. Ang masusunod naman ay ang marami.*"

Kailangan pa ring magsalita kahit isang mumunting tinig lamang ang sa iyo. Hindi mabubuo ang marami kung wala ang iilan. Sa kabila ng dunong ng pinuno at/o ng mayorya, kung minsan, mula sa isang salungat na opinyon isinisilang ang pinakamahusay na karunungan. Si Ninoy ay isang tinig lamang na nagpasimula ng pagsasalita ng marami pang ibang sinisikil ng diktadurang Marcos. Si Martin Luther King ay isang tinig lamang ng mga *African-American* na sumigaw ng pagkilala sa tao lagpas sa kulay ng balat. Si Malala Yousafzai ay isang tinig ng musmos na naninindigan para sa karapatan ng mga kababaihan na makapag-aral sa Pakistan sa kabila ng pagtatangka sa kaniyang buhay. Hindi mabubuo ang walis-tingting kung wala ang isang tangkay.

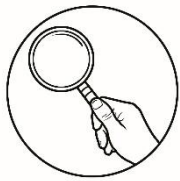
Maaaring tututol pang muli ang nawalan ng pagtitiwala sa namumuno. Kanyang sasabihin: "*Matagal na akong tumutulong sa pamahalaan. Tapat ako sapagbabayad ng buwis. Naglilingkod ako nang wagas sa bayan. Ang lahat ng paghihirap ko ay inuubos lamang ng mga kurap sa pamahalaan.*" Lalong higit tuloy ngayon kailangang gumising at magbantay. Sa harap ng garapal at talamak na kurapsyon, kailangang maging mas maingat ang taumbayan sa pagbibigay ng tiwala. Ang pagtitiwala ay ipinagkakaloob at maaari ring bawiin. Hindi utang na loob ng taumbayan sa mga pinuno ng pamahalaan ang kanilang paglilingkod."Baliktad ito: ang kapangyarihan ay ipinagkatiwala lamang sa mga namumuno. Ang bayan ay ipinagkatiwala lamang sa mga namumuno. Ang namumuno ay hindi espesyal na nilalang na hiwalay sa kasaysayan ng tao at ng bayan. Nangunguna lamang sila sa grupo, hindi nasa itaas ng iba. Bahagi pa rin sila sa kuwento at kinabukasan ng bayan. Utang na loob nila sa taumbayan na ipinaubaya sa kanila ang pangunguna sa mga hangarin ng bayan.

Sino ang "boss"?

Sa unang talumpati ni Noynoy Aquino pagkatapos niyang manumpa bilang pangulo ng bansa, sinabi niyang "Kayo (ang taumbayan) ang boss ko!" Kontra ito sa nakasanayang pangigingibabaw ng mga pinuno sa lipunan. Hudyat ito ng pagbabago sa pagtingin sa pamahalaan bilang nasa itaas at ang mamamayan ang nasa ibaba. Inilagay ang mga mamamayan sa pedestal; ang pangulo ang maglilingkod sa kanila. Subalit, hindi pa rin maaalis ang katotohanang may higit na kapangyarihan at lawak ng pananaw ang pinuno na kailangang yukuan at pagtiwalaan ng ordinaryong mamamayan. Kaya't sino talaga ang "boss"?

Kapwa "boss" ang pangulo at ang mamamayan. Tulad ng isang barkada, walang sinuman ang nangunguna. Totoo, may mas bibo at may hindi aktibo, ngunit kapwa silang nag-uugnayan sa loob ng barkada. Sa Lipunang Pampolitika ang ideal ay mabigyang prayoridad at pagpapahalaga ang mga ugnayan sa loob nito. Hindi ang mga personalidad ang mahalaga. Ang mahalaga ay ang kabutihang panlahat, ang pag-unlad ng bawat isa. Ang modelo ay ang relasyon ng magkakabarkada. Walang

"boss" sa barkada. Hindi ang pinuno, hindi ang mas marami, hindi rin naman ang iilan. "Boss" ng bayan ang pinuno—magtitiwala ang bayan sa pangunguna ng pinuno dahil may nakikitang higit at dakila ang pinuno para sa kasaysayan at kabutihang panlahat. "Boss" naman ng pinuno ang taumbayan—walang gagawin ang pinuno kundi ingatan, payabungin, at paunlarin ang mga karapatan at kalayaan ng mga tao sa bayan. Ngunit nakasukob sila sa kaisa-isang kabutihang panlahat na nakikita at natutupad sa kanilang pag-uusap at pagtutulungan. Ang Lipunang Pampolitika ay ang proseso ng paghahanap sa kabutihang panlahat at pagsasaayos ng sarili at ng pamayanan upang higit na matupad ang layuning ito. Ang tunay na "boss" ay ang kabutihang panlahat—ang pag-iingat sa ugnayang pamayanan at ang pagpapalawig ng mga tagumpay ng lipunan.

Suriin

Gawain 1: Samahang aking Kinabibilangan!

Panuto: Gawin ang mga sumusunod:

1. Gumawa ng *profile* ng samahang kinabibilangan. Pumili ng isa sa mga sumusunod:
 - a. pamilya
 - b. barkada
 - c. klase sa paaralan
 - d. organisasyong kinaaaniban, at iba pa
2. Ang magiging anyo ng profile na bubuuin ay isang pahina ng *scrapbook*, magasin, o iba pang malikhaing disenyo.
3. Kakailanganin mo ang mga sumusunod na kagamitan:
 - a. lumang magasin
 - b. gunting
 - c. malinis na papel
 - d. pandikit
 - e. pangkulay
 - f. mga larawan na may sukat na 2 x 2
 - g. panulat
 - h. pandisenyo (gamit ang recycled materials)
4. Sumulat ng maikling paglalarawan sa bawat isa. Mahalagang maipakita sa paglalarawan kung paanong namumubukod-tangi ang bawat isa.
5. Kailangang isa-isahin ang mga sumusunod:
 - a. pagkakaipare-pareho ng mga katangian (ano ang katangiang taglay ng lahat)
 - b. pagkakaiba-iba ng bawat isa (ano ang nagpapabukod-tangi sa bawat isa)
6. Tiyaking maipapakita ang pagkamalikhain sa isasagawang gawain.
7. Pagkatapos ay sagutin ang mga sumusunod:
 - a. Paano nakatutulong ang inyong pagkakaipare-pareho sa pagiging isang matatag na samahan?
 - b. Paano naman ninyo/mo hinaharap ang pagkakaiba-iba upang mapanatili ang magandang samahan?

REVISED RUBRICS SA PAGGAWA NG PROFILING

Napapakita ang	Napa-kaga-ling	Maga-ling	Pwede na	Kulang sa Galing	Kulang na kulang sa Galing
Nilalaman ng Paksa (Ang pinakideya ng usapin at mga sariling halimbawa o sitwasyon) 20 puntos					
Organisasyon ng Ideya (Naiuugnay-ugnay ng tama ang mga konseptong nailalahad/naipaliwanag) 15 puntos					
Pagkamalikhain (Paggamit ng mga estratehiya na nakapukaw sa atensyon at imahinasyon ng iba) 10 puntos					
Kalinisan (Malinis ang pagkakagawa) 5 puntos					
Kabuuan	50 puntos				

Gawain 2: Gawin Ko!

Panuto: Bumuo ng kaisipan. Basahin ang isang sitwasyon sa ibaba.

Isulat ang iyong sagot sa kuwaderno.

<https://www.sccgov.org/sites/covid19/Pages/public-health-orders-tl.aspx>

Noong Mayo 4, 2020 nagbigay ng bagong kautusan ang pamahalaan na magpatuloy sa pananatili sa tirahan hanggang Mayo 31, 2020. Pinahihintulutan nito ang ilang mga negosyo na magbukas na dati pinatigil muna sa operasyon sa ilalim ng Kautusan noong Marso 31 at ang ilang mahahalagang aktibidad na pinayagang magpapatuloy katulad ng lumahok sa "mahahalagang aktibidad" o magtrabaho para sa isang "mahalagang negosyo" kung hindi kayo maaaring magtrabaho sa bahay.

Nangangahulugan ito na pinahihintulutan kayong umalis sa inyong bahay para sa mga tinukoy na kadahilanan - tulad ng tiyakin na mayroon kayong mga pangangailangan sa buhay tulad ng pagkuha ng pagkain at gamot, o magsagawa ng trabaho para sa isang mahalagang negosyo na hindi makumpleto sa bahay. Pinapayagang lumabas upang alagaan ang alagang hayop o mag-ehersisyo hangga't hindi magtitipon sa isang grupo at mapanatili ang hindi

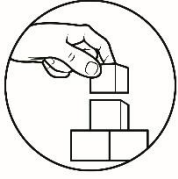
bababa sa anim na talampakan na distansya sa pagitan ng ibang mga tao na hindi bahagi ng inyong pamilya o tirahan. Pinapayagan din ng bagong Kautusan ang "mga panlabas na negosyo" upang buksan ang kanilang mga pasilidad sa publiko.

Sagutin ang mga sumusunod na tanong sa kuwaderno.

1. Ano-ano ang mga katangiang nakikita sa sitwasyon na hawig sa isang lipunan?
2. Mula sa mga katangiang ito, maari bang ituring na isang lipunang pampolitika ang sitwasyong ito? Pangatwiranan.
3. Bakit mahalagang mayroong samahan at namumuno? Pangatwirana ang iyong sagot.
4. Paano magkakaroon ng katiwasayan sa isang pangkat o samahan?
5. Anu-ano ang mga pangangailangan ng tao na hindi niya kayang tugunan nang mag-isa?
6. Sino ang makatutulong sa kaniya upang ito ay tugunan? Sa paanong paraan?
7. Sa paanong paraan makakamit ng samahan ang kanilang mga layunin? Ano-ano ang mga bahaging gagampanan ng mga kasapi sa pagkamit nito?

PAMANTAYAN SA PAGGAWA

PAMANTAYAN	10 puntos	7 puntos	4 puntos	1 puntos	Ibinigay na puntos
Nilalaman	Ang mensahe ay mabisang naipakita	Di gaanong naipakita ang mensahe	Medyo magulo ang mensahe	Walang mensaheng naipakita	
Kaugnayan	May malaking kaugnayan sa paksa	Di gaanong may kaugnayan sa paksa	Kaunti lang ang kaugnayan sa paksa	Walang kaugnayan sa paksa	
Kalinisan	Malinis na malinis ang kabuuan	Malinis ang pagkakabuo	Di gaanong malinis ang pagkakabuo	Marumi ang pagkakabuo	
Kabuuan					

Pagyamanin

Anong mahalagang konsepto ang nahinuha mo mula sa nagdaang gawain at babasahin? Gamit ang graphic organizer, ipakita kung paano naaabot ng lipunang pampolitika ang tunguhin na kabutihang panlahat.

Pag-uugnay ng Batayang Konsepto sa Pag-unlad Ko Bilang Tao

1. Ano ang kabuluhan ng Batayang Konsepto sa aking pag-unlad bilang tao?
2. Anu-ano ang maaari kong gawin upang mailapat ang aking mga pagkatuto sa modyul na ito?

MGA PAMANTAYAN SA PAGGAWA

- Nilalaman - 10 puntos
Organisasyon - 10 puntos
Presentasyon - 5 puntos
Kabuuan - 25 puntos

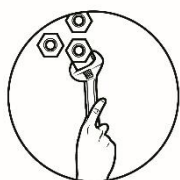

Ano ang naunawaan mo sa iyong binasa? Upang masubok ang lalim ng iyong naunawaan sagutin mo ang sumusunod na tanong sa iyong kuwaderno:

1. Ilahad ang pagkakaiba ng pamayanan at lipunan.
2. Ano ang tungkulin ng pamahalaan?
3. Gaano kahalaga ang prinsipyo ng pakikipagtulungan at pakikipagbukluran sa loob ng lipunan?
4. Ipaliwanag kung bakit ang pagpapatakbo sa lipunan ay kapwapananagutan ng pinuno at mamamayan?
5. Bakit may mga taong ayaw makilahok sa lipunan? Ano nga ba ang nararapat na gawi o kilos ng tao sa lipunan?
6. Paano mo mapangangatwiran na hindi dapat tumigil sa pakikilahok sa pagpapatakbo ng estado kahit na marumi at magulo ang Lipunang Pampolitika?
7. Sa anong sitwasyon ginagamit ang salitang “boss” upang ipaliwanag ang paghaharing angkan sa pagpapatakbo ng estado?

Pamantayan sa Gawain

Kraytirya	15	10	5	Kabuuan
Kaalaman / Pag-unawa	Malalim ang pag-unawa sa sitwasyon na binibigyang reaksiyon- Nakaangkla sa moral na batayan ang ibinigay na reaksiyon	Katamtaman ang lalim ng pag-unawa sa sitwasyong binibigyang reaksiyon - May pinagbatayan ang ibinigay na reaksiyon	Mababaw ang pag-unawa sa sitwasyon na binibigyang reaksiyon - Walang pinagbatayan ang ibinigay na reaksiyon	
Gamit ng isip at kilos-loob	Ipinakita ang mataas na gamit at tunguhin ng isip at kilos-loob	Ipinakita ang gamit at kilos-loob	Hindi masyadong nabigyang pokus ang gamit at tunguhin ng isip at kilos-loob	
Organisasyon	Maayos at malinaw ang pagkakabuo at pagkakalahad ng reaksiyon	Hindi gaanong maayos at malinaw ang pagkakabuo at pagkakalahad ng reaksiyon	May kalabuan ang pagkakabuo at pagkakalahad ng reaksiyon	

Isagawa

Gawain 1 Pagtatala

Panuto: Gawin ang mga sumusunod sa kuwaderno:

- Magtala ng mga tatlong (4) kapansin-pansin na eksena sa inyong baranggay na nagpapakita ng pag-iral o pag-labag sa Prinsipyo ng Subsidiarity at Solidarity. Maaring gamitin ang pormat na nasa ibaba.

Eksena	Pag-iral		Paglabag	
	Subsidiarity	Solidarity	Subsidiarity	Solidarity
1.				
2.				
3.				
4.				

- a. Pagkatapos, sagutin ang mga sumusunod na tanong:
- i. Ano sa mga eksenang iyong naitala ang kayang magawa ng isang kabataang katulad mo?
 - ii. Alin sa mga naitala ang mahalagang masimulan mo nang gawin? Ipaliwanag.
 - iii. Paano matiwasay na iiral ang isang lipunan?
 - iv. Paano matitiyak na mananaig ang Prinsipyo ng Subsidiarity at Prinsipyo ng Pagkakaisa?

PAMANTAYAN SA PAGGAWA

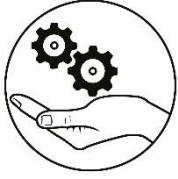
PAMANTAYAN	10 puntos	7 puntos	4 puntos	1 puntos	Ibinigay na puntos
Nilalaman	Ang mensahe ay mabisang naipakita	Di gaanong naipakita ang mensahe	Medyo magulo ang mensahe	Walang mensaheng naipakita	
Kaugnayan	May malaking kaugnayan sa paksa	Di gaanong may kaugnayan sa paksa	Kaunti lang ang kaugnayan sa paksa	Walang kaugnayan sa paksa	
Kalinisan	Malinis na kabuuan	Malinis ang pagkakabuo	Di gaanong malinis ang pagkakabuo	Marumi ang pagkakabuo	
Kabuuan					

Tayahin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang bawat tanong. Piliin ang pinakaangkop na sagot at isulat ang titik nito sa iyong kuwaderno.

1. Alin ang *HINDI* tumutukoy sa kultura?
 - A. gawi
 - B. tradisyon
 - C. lipunan
 - D. nakasanayan
2. Ano ang mangyayari sa isang lipunan kung walang pagkakaisa?
 - A. Magtutulongan
 - B. Magbibigayan
 - C. magkakawatak-watak
 - D. magkakasama
3. Aling pagpapasya ang pinairal ng isang namumuno sa Lipunang Politikang?
 - A. kapakanan ng iilan
 - B. kabutihang panlahat
 - C. sariling interes
 - D. mahigpit na pamamalakad
4. Paano mo masasabi na pinamamahalaan nang mahusay ang isang lipunan?
 - A. laging nangongolekta ng buwis
 - B. inuuna ang kapakanan ng sarili
 - C. isinasaalang-alang ang kabutihang panlahat
 - D. isinasantabi ang mga suliranin kinakaharap ng lipunan
5. Bakit pinairal ng pamahalaan ang mga batas na dapat sundin ng mamamayan?
 - A. upang magkaroon ng sistema at kaayusan sa lipunan
 - B. upang maisakatuparan ang iminungkahing batas
 - C. para magkaroon ng pagbabago sa lipunan
 - D. para maging alerto ang lahat
6. Anong katangian mayroon ang isang mahusay na pinuno?
 - A. mapagkakatiwalaan ng pamayanan
 - B. may angking talino at kakayahan
 - C. may higit na tiwala sa sarili
 - D. nakagagawa ng mga batas
7. Ano ang magyayari sa isang baranggay na apektado ng *lockdown* ng halos isang buwan dahil sa paglaganap ng *COVID-19 Pandemic* kung walang tulong na matatanggap mula sa gobyerno?
 - A. maghahanapbuhay ang mga tao
 - B. maghihintay ang mga tao
 - C. magbibigayan ang mga tao
 - D. mag-aalsa ang mga tao
8. Aling gawain ang tumutukoy sa prinsipyo ng pagkakaisa?
 - A. pagbabayad ng buwis
 - B. bayanihan
 - C. pag-aaklas
 - D. 4Ps
9. Bakit mahalaga ang prinsipyo ng solidarity at subsidiarity sa loob ng lipunan?
 - A. magkaroon ng kapayapaan
 - B. para maiwasan ang pagkawatak-watak
 - C. upang maging matiwasay ang pamamalakad
 - D. pagkakaroon ng pagkakaisa tungo sa pag-unlad
10. Sa paanong paraan uunlad ang isang lipunan?
 - A. pag-aambag ng talino at lakas ng bawat kasapi sa kabuuang pagsisikap ng lipunan
 - B. pagsisikap ng mga kasapi lamang na mapaunlad ang lipunan
 - C. pagpupunyagi ng mga tao na makapaghanapbuhay
 - D. pagsisikap ng pangulo na umunlad ang lipunan

Karagdagang Gawain

Pagsulat ng Liham

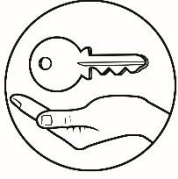
Panuto:

1. Gumawa ng isang liham na magpapakita ng kagustuhan na maabot ang kabutihang panlahat sa pamamagitan ng maliit ngunit epektibong kakayahan na magmumula sa iyo.
2. Isulat ang mga mumunting kakayahan na puwede mong magawa sa isang metacard. Idikit ito sa loob ng iyong kwarto upang madaling makita at matandaan. (Hal.: Simula ngayon, bibigyan ko ng pagkakataon ang iba kong kaklase na magbahagi ng kanilang opinyon o ng ibang gawain sa isang pangkatang proyekto para mas mapadali ang mga gawaing pampaaralan.

MGA PAMANTAYAN SA PAGGAWA

Nilalaman - 10 puntos
Organization - 10 puntos
Presentasyon - 5 puntos
Kabuuan - 25 puntos

Susi sa Pagwawasto

Subukin

1. a
2. d
3. c
4. b
5. a
6. a
7. d
8. b
9. b
10. c

Tayahin

1. c
2. c
3. b
4. c
5. a
6. d
7. b
8. b
9. d
10. a

Sanggunian

Baliao and Parcon (2012), *Society and Culture in a Changing World*, Quezon City: Rex Bookstore

Blackburn, S. (2005), *Oxford Dictionary of Philosophy*, New York: Oxford University Press

Dinio and Cuano (2011), *Ang Pagsasabuhay*, Quezon City: Rex Bookstore

Dy, M B. (2013) *Contemporary Social Philosophy*, Makati City: Katha Publishing Co., Inc.

Glenn, PhD, STD, Paul J. (1965). *Ethics A Class Manual in Moral Philosophy*, London: B. Herder Book Co.

Law, Stephen (2007). *Philosophy*, Strand, London: Dorling Kindersley Limited

Panopio and Raymundo (2004), *Sociology Focus on the Philippines*, Quezon City: Ken Inc.

Plattel, M.G. (1965) *Social Philosophy*. Translated by Henry J. Koren. Pittsburgh: Duquesne University Press

Punsalan et al., *Kaganapan sa Paggawa*, Quezon City: Rex Bookstore, 2007

Contemporary Social Philosophy. Edited by Manuel B. Dy, Jr. Quezon City: JMC Press, Inc., 1994.

Rorty, R. (1998). *Truth and Progress: Philosophical Papers*. Vol. 3. Cambridge: Cambridge University Press

Scheler, M. (1973) *Formalism in Ethics and Non-Formal Ethics of Values: A New Attempt toward the Foundation of an Ethical Personalism*. Translated by Manfred S. Frings and Roger L. Funk. Evanston: Northwestern University Press

Walgrave, J. (c1965). *Person and Society: A Christian View*. Pittsburgh, Duquesne University Press

Websites:

<http://www.inquisition.ca/en/polit/artic/solidarite.htm>

<http://www.inquisition.ca/en/polit/artic/solidarite.htm>
[mlexchristianorum.blogspot.com](http://lexchristianorum.blogspot.com)

<http://www.federalunion.org.uk/subsidiarityman/>

<https://www.google.com.ph/search?q=subsidiarity&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ei=uvqCUttT5JaIB6qrgagH&sqi=2&ved=0CAcQAUoAQ&biw=1366&bih=665#q=solidarity&tbn=isch&facrc=&imgdii=&imgrc=ZvDQ9C4bLRe0CM%3A%3BUo6YLbQQBhx>

[5rM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.wallsave.com%252Fwallpapers%252F1024x1024%252Fembroidery-design%252F300226%252Fembroidery-design-solidarity-economy-movement-network-300226.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.wallsave.com%252Fwallpaper%252F1024x1024%252Fembroidery-design-solidarity-economy-movement-network-300226.html%3B1024%3B1024](http://www.wallsave.com%252Fwallpapers%252F1024x1024%252Fembroidery-design%252F300226%252Fembroidery-design-solidarity-economy-movement-network-300226.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.wallsave.com%252Fwallpaper%252F1024x1024%252Fembroidery-design-solidarity-economy-movement-network-300226.html%3B1024%3B1024)

<http://beingsakin.wordpress.com/2011/04/19/albert-schweitzer-on-ethics/>

<httpwww.federalunion.org.uk/wp-content/uploads/2009/09/subsidiarityman-753766.gif>

<http://hans.wyrdweb.eu/wp-content/uploads/2009/07/peer-group.jpg>

<httpwww.dsusd.k12.ca.us/users/kevin.husen/AmericanGovBook/bookproducts0-13-251359-5MAG01se0101a5258.gif>

http://www.bridgemarkbranding.com/resources/Bridgemark/BackgroundImages/About_PeopleLanding_LG.jpg

http://www.thelazy.info/wp-content/uploads/2011/03/what_politics_say48305.jpg

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/boy-with-medical-mask-and-hand-sanitizer-gel-vector-30574699>

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/coronavirus-2019-ncov-world-stop-icon-corona-vector-30711846>

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/stay-at-home-young-man-with-protective-mask-in-vector-30386077>

<https://www.sccgov.org/sites/covid19/Pages/public-health-orders-tl.aspx>

<https://youtu.be/5inFaaX1Grg>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph